

Pensar l'educació avui

Una proposta de treball a partir de cinc promeses

Pensar l'educació avui

Una proposta de treball a partir de cinc promeses

Aquesta obra està subjecta a la llicència Creative Commons de Reconeixement-Nocomercial-SenseObraDerivada

(by-nc-nd).

Es permet la reproducció, distribució i comunicació pública de l'obra sempre que se'n reconegui l'autoria. No es permet l'ús comercial de l'obra ni la generació d'obres derivades.

FMRPC - BARCELONA 2026 -

Avda Drassanes 3,3r 08001 Barcelona

amb el suport de l'Àrea d'Educació
de la Diputació de Barcelona

Pensar l'educació avui

Proposta de treball a partir de cinc promeses

Aquest document vol facilitar un espai de reflexió col·lectiva sobre el sentit de l'educació avui.

Parteix de dues aportacions recents impulsades per la Federació de Moviments de Renovació Pedagògica de Catalunya: la xerrada de Danilo Martuccelli sobre la renovació del projecte educatiu modern realitzada el passat 11 de març de 2026 al Moviment Educatiu del Maresme, i la taula rodona amb Enric Prats i Hungria Panadero al voltant dels reptes actuals de l'educació, que es va produir el 12 de març a la seu de la sala d'actes de Rosa Sensat.

Les dues propostes no són idèntiques —i aquest és precisament el seu valor. Entre elles s'obren matisos, accents diferents i, en alguns casos, tensions que ens ajuden a pensar.

Aquest document no vol resumir-les, sinó posar-les en diàleg.

S'organitza a partir de cinc grans promeses que han estructurat històricament el projecte educatiu: la raó, la igualtat, la participació, la escolarització i la vida en comú. Per a cadascuna d'elles es proposa:

- un punt de partida per situar la idea
- una mirada en diàleg amb altres veus
- una tensió de fons
- i un conjunt de preguntes per al treball col·lectiu

Aquest és el document principal per a la dinàmica.

Els altres materials (el resum de la conferència i la relatoria de la taula rodona) poden utilitzar-se com a suport per aprofundir o contrastar idees.

No es tracta d'arribar a conclusions tancades, sinó d'obrir preguntes que ajudin a pensar la pràctica educativa i el projecte de centre en un marc més ampli.

Podeu recuperar els materials en aquest enllaços:

[Taula Rodona: L'educació qüestionada](#)

Danilo Martuccelli - Enric Prats - Hungria Panadero

Sala d'actes Rosa Sensat. Barcelona.
12/3/2026

[Xerrada de Danilo Martuccelli](#)

Moviment Educatiu del Maresme

Mataró. 13/3/2026

Índex

Promesa I — La Raó

Promesa II — La Igualtat

Promesa III — La Participació

Promesa IV — L'Escolarització

Promesa V — La Vida en Comú

promesa I - La Raó

Punt de partida

Durant molt de temps, l'escola s'ha sostingut sobre una idea forta: que el coneixement ens ajuda a entendre el món i a pensar per nosaltres mateixos.

Aquesta confiança en la raó ha estat una de les seves grans promeses.

Avui, però, el context ha canviat. Tenim accés a més informació que mai, conviuen discursos molt diferents i la intel·ligència artificial comença a formar part del nostre dia a dia. El repte ja no és només què saber, sinó com situar-se davant del saber.

Mirades en diàleg

En la taula rodona, aquesta qüestió apareix de manera clara.

D'una banda, es reivindica la necessitat de no renunciar al coneixement ni al rigor. De l'altra, es fa evident que transmetre continguts no és suficient si no ajudem a construir criteri.

Entre aquestes dues idees s'obre una pregunta incòmoda: com sostenim el valor del saber sense convertir-lo en una veritat tancada?

Tensió de fons

Eduquem per respondre bé
o per pensar?

Proposta de treball

- Què vol dir realment "saber" avui?
- Quan diem que un alumne entén alguna cosa, què estem valorant?
- Com treballem el dubte, la pregunta, el contrast d'idees a l'aula?

La Raó. per al debat

Quan diem que un alumne "sap", a què ens referim exactament: a que recorda, a que entén o a que sap pensar?

Quines pràctiques a l'aula afavoreixen realment la problematització? I quines, en canvi, la dificulten sense que en siguem conscients?

Com treballem amb l'alumnat la diferència entre informació, opinió i coneixement fonamentat?

En un context d'IA i respostes immediates, quin valor donem al procés d'aprenentatge en comparació amb el resultat?

promesa II - Igualtat

Punt de partida

L'escola moderna neix amb una idea potent: que l'origen no hauria de determinar el futur de les persones.

Educar vol dir, en aquest sentit, obrir possibilitats. Fer imaginable allò que abans no ho era.

Aquesta és la promesa de la igualtat.

Mirades en diàleg

Amb el temps, però, aquesta idea s'ha anat desplaçant.

En el debat apareix una tensió clara: fins a quin punt l'escola continua obrint horitzons, i fins a quin punt classifica i ordena trajectòries?

La meritocràcia hi apareix amb dues cares. D'una banda, com a promesa de justícia. De l'altra, com un mecanisme que pot acabar legitimant desigualtats.

Tensió de fons

L'escola obre possibilitats
o selecciona trajectòries?

Proposta de treball

- Quan parlem d'igualtat, a què ens referim realment?
- Quins models d'èxit estem transmetent, sovint sense adonar-nos-en?
- Quins camins fem visibles... i quins queden fora?

La Igualtat. per al debat

Quan parlem d'igualtat a l'escola, estem pensant en oportunitats o en resultats?

Fins a quin punt les pràctiques d'avaluació reforcen la competició més que no pas l'obertura d'horitzons?

Quins models d'èxit estem transmetent, de manera explícita o implícita?

L'escola amplia realment les possibilitats de vida de tot l'alumnat, o en consolida algunes i en limita d'altres?

---

promesa III - Participació

Punt de partida

Educar no és només transmetre coneixements, sinó preparar per formar part del món.

Participar vol dir implicar-se en la vida social, cultural i col·lectiva.

Mirades en diàleg

Avui, però, aquesta idea s'ha anat estrenyent.

Sovint, participar s'identifica gairebé exclusivament amb treballar. L'escola es veu empesa a preparar per a la inserció laboral, com si aquesta fos la principal —o única— forma de participació.

Al mateix temps, sabem que la vida social és molt més àmplia.

Tensió de fons

Eduquem per encaixar
o per implicar-nos en el món?

Proposta de treball

- Què vol dir “preparar per a la vida” més enllà del treball?
- Quines formes de participació tenen lloc real al centre?
- L'alumnat participa... o només se li diu que hauria de participar?

La participació. per al debat

Quan parlem de “preparar per a la vida”, a què ens referim exactament més enllà del treball?

Quines formes de participació tenen lloc real dins del centre? I quines són més aviat simbòliques?

Fins a quin punt l'organització escolar permet que l'alumnat prengui decisions i s'impliqui en la vida col·lectiva?

Estem educant per adaptar-se als espais existents o per transformar-los?

promesa IV - L'Escolarització

Punt de partida

L'escolarització va fer possible una cosa extraordinària: que tothom tingués accés a l'educació.

Va crear un temps i un espai específics per aprendre, compartir i créixer.

Mirades en diàleg

Amb el temps, però, hem acabat identificant educar amb allò que passa dins l'escola.

I aquí apareix una tensió important.

D'una banda, l'escola continua sent un espai imprescindible. De l'altra, cada vegada és més evident que molts aprenentatges es produeixen fora: en les relacions, en les activitats, en les experiències quotidianes.

Tensió de fons

Educar passa només dins l'escola?

Proposta de treball

- Què considerem realment educació dins del centre?
- Com connectem el que passa dins i fora de l'escola?
- L'escola ho ha d'integrar tot... o ha de saber reconèixer-ho?

L'escolarització. per al debat

Quins aprenentatges considerem "educatius" al centre? Quins queden fora d'aquest reconeixement?

Com connectem, si és que ho fem, el que passa dins l'escola amb el que els alumnes viuen fora?

Fins a quin punt l'organització escolar facilita o dificulta altres formes d'aprendre?

L'escola intenta integrar totes les experiències educatives... o sap reconèixer-ne el valor sense absorbir-les?

promesa 5 - vida en comú

Punt de partida

L'escola ha estat, des dels seus inicis, un espai per aprendre a viure junts.

Compartir llengua, normes, referents. Construir un món comú.

Mirades en diàleg

Avui, però, aquest "món comú" ja no és tan evident.

Vivim en societats diverses, amb formes de vida, identitats i referents diferents. Això no és una excepció, sinó la realitat.

Això ens situa davant d'una pregunta de fons:
com es construeix allò comú sense esborrar les diferències?

Tensió de fons

Conviure vol dir ser iguals
o saber viure en la diferència?

Proposta de treball

- Què entenem avui per "món comú"?
- Com treballem la diferència al centre?
- Estem ensenyant a evitar el conflicte o a gestionar-lo?

Vida en comú per al debat

Què entenem per “món comú” avui: un conjunt de valors compartits o la capacitat de conviure en la diferència?

L'escola tendeix a homogeneïtzar per facilitar la convivència?

Com es treballa la diferència al centre: com un recurs, un repte o un problema?

Quins espais reals hi ha per gestionar el conflicte i aprendre a conviure des de la diversitat?

